

กลุ่ม รศ.นพนิธิ	การสอบความรู้ชั้นปริญญาตรี	ข้อ 1	ใช้สมุดสีม่วง
ผศ.พิรุณา	คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ข้อ 2	ใช้สมุดสีน้ำเงิน
อ.ดร.จารุประภา	การสอบภาค 2 ประจำปีการศึกษา 2558	ข้อ 3	ใช้สมุดสีเขียว
อ.ภัทรพงษ์	วิชานิติศาสตร์ ชั้นปีที่ 3 ภาคปกติ	ข้อ 4	ใช้สมุดสีเหลือง
Sec. 0400/01	วันเสาร์ที่ 28 พฤษภาคม พ.ศ. 2559	ข้อ 5	ใช้สมุดสีส้ม

.....

ลักษณะวิชา น. 390 กฎหมายระหว่างประเทศ แผนกคดีเมือง

ข้อ 1 คำถามข้อ 1 มี 3 ข้อย่อย คะแนนรวมกัน 20 คะแนน ขอให้นักศึกษาจำกัดคำตอบข้อย่อยข้อละไม่เกิน หนึ่งหน้าสมุดคำตอบ

ข้อ 1.1 คดีปราสาทพระวิหาร

คำพิพากษาศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ ฉบับลงวันที่ 11 พฤศจิกายน 2013 มีความแตกต่างในสาระสำคัญอย่างไรจากคำพิพากษาของศาลนี้ ฉบับลงวันที่ 15 มิถุนายน 1962

(8 คะแนน) ใช้สมุดสีม่วง

ข้อ 1.2 จงอธิบายทฤษฎีซึ่งประเทศไทยใช้แก้ปัญหาเมื่อกฎหมายระหว่างประเทศเกิดขัดแย้งกับกฎหมายภายใน

(6 คะแนน) ใช้สมุดสีม่วง

ข้อ 1.3 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 มาตรา 26 บัญญัติว่า “ผู้พิพากษาและตุลาการมีอิสระในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ให้เป็นไปโดยยุติธรรมตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย”

คำถาม “กฎหมาย” ณ ที่นี้ หมายถึงกฎหมายอะไร

(6 คะแนน) ใช้สมุดสีม่วง

ข้อ 2 นับตั้งแต่เดือนมกราคม ค.ศ. 2015 เป็นต้นมา ประชาชนในรัฐ A มีการชุมนุมโดยสงบอย่างต่อเนื่องในหลายพื้นที่เพื่อเรียกร้องให้รัฐบาลดำเนินนโยบายปฏิรูปด้านเศรษฐกิจและสังคมอย่างจริงจัง แกนนำผู้ชุมนุมหลายคนถูกจับกุมและดำเนินคดีในข้อหาละเมิดความสงบเรียบร้อย

รัฐ B ในฐานะภาคีกติกาสากลว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights, ICCPR) ค.ศ. 1966 ได้แสดงความกังวลว่ารัฐ A ไม่ปฏิบัติตามพันธกรณีใน ICCPR ซึ่งรัฐ A ก็เป็นภาคีอยู่ด้วย โดยรัฐ B เห็นว่าประชาชนของรัฐ A มีสิทธิเสรีภาพในการชุมนุมและยังแสดงความเห็นว่ารัฐบาลของรัฐ A ควรดำเนินการตามที่ประชาชนเรียกร้อง นอกจากนี้ รัฐบาลของรัฐ B ได้ยื่นหนังสือแสดงท่าทีของรัฐ B ไปยังนางคัง โมยอน ประธานาธิบดีของรัฐ A ผ่านทางนายยูซึงจิน หัวหน้าคณะผู้แทนทางทูตของรัฐ B ที่ประจำอยู่ในรัฐ A ทุกครั้งที่มีการจับกุมแกนนำผู้ชุมนุม

/ รัฐ A

รัฐ A ไม่พอใจการกระทำของรัฐ B เป็นอย่างมาก โดยกล่าวหาว่ารัฐ B แทรกสอดในกิจการภายในของรัฐ A และนับตั้งแต่เดือนมกราคม ค.ศ. 2016 รัฐบาลของรัฐ A สงสัยว่ารัฐบาลของรัฐ B ให้การช่วยเหลือขบวนการต่อต้านรัฐบาลด้วยการลักลอบนำเข้าเอกสารต่างๆ ที่มีข้อความเรียกร้องเชิญชวนให้ประชาชนลุกฮือขึ้นขับไล่รัฐบาลของรัฐ A รัฐบาลของรัฐ A จึงทำการกักตุนทางทูตและเปิดค้นทุกถุงที่ส่งมาจากรัฐ B แต่ก็ไม่พบเอกสารหรือสิ่งของใดนอกจากหนังสือโต้ตอบทางการปกติของคณะผู้แทน (official correspondence of the mission) ในวันที่ 1 เมษายน 2016 นายยูซุจิน เข้าพบนางคังโมยอน เพื่อยื่นหนังสือประท้วงรัฐบาลของรัฐ A แต่ได้รับการชี้แจงว่ารัฐ A สงสัยว่ารัฐ B ให้ความช่วยเหลือผู้ชุมนุมเพื่อโค่นล้มรัฐบาล จึงกักและเปิดถุงทางทูตดังกล่าว และที่ไม่ได้แจ้งให้คณะผู้แทนทางทูตของรัฐ B ทราบเพื่อจะได้ส่งเจ้าหน้าที่ของสถานทูตมาทำการเปิดถุงทางทูตที่รัฐ A มีข้อสงสัยก็เนื่องจากไม่พอใจในการกระทำของรัฐ B อย่างมาก

รัฐ B เห็นว่ารัฐ A ละเมิดกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยความสัมพันธ์ทางทูตอย่างร้ายแรง การเจรจา ระหว่างรัฐทั้งสองเพื่อให้รัฐ A ยุติการกระทำและยอมรับผิดชอบไม่บรรลุผล รัฐ B จึงยื่นฟ้องรัฐ A ต่อศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ (ICJ) ในคำฟ้อง รัฐ B กล่าวหาว่ารัฐ A ละเมิดกฎเกณฑ์แห่งกฎหมายระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ข้อ 27 (2), (3) และ (4) แห่งอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยความสัมพันธ์ทางทูต (Vienna Convention on Diplomatic Relations, VCDR) ค.ศ. 1961 ที่บัญญัติว่า

ข้อ 27 (2) หนังสือโต้ตอบทางการของคณะผู้แทนจะถูกล่วงละเมิดมิได้

(3) ถุงทางทูตจะไม่ถูกเปิดหรือถูกกักไว้

(4) ถุงทางทูตอาจบรรจุได้แต่เอกสารหรือสิ่งของทางทูตซึ่งได้เจตนาเพื่อใช้ในการเท่านั้น

รัฐ A ต่อสู้ว่า แม้รัฐ A จะยอมรับว่าในระหว่างการประชุมที่กรุงเวียนนาเพื่อรับเอา (adoption) ร่างอนุสัญญา VCDR นั้น รัฐ A ไม่ได้ปฏิเสธว่าหลักความล่วงละเมิดมิได้ของถุงทางทูตเป็นทางปฏิบัติโดยทั่วไปของรัฐที่ยอมรับกันว่าเป็นกฎหมาย แต่รัฐ A ได้ทำข้อสงวนในข้อ 27(3) และข้อ 27(4) แนบท้ายสัตยาบันสาร ความว่า “รัฐ A ไม่ผูกพันในข้อ 27 (3) และในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยได้ว่าถุงทางทูตของคณะผู้แทนทางทูตใดๆ อาจบรรจุสิ่งของใดที่ต้องห้าม หรือที่กระทบต่อความสงบเรียบร้อย รัฐ A สงวนสิทธิ์ที่จะเปิดถุงทางทูตดังกล่าว” ข้อสงวนนี้ รัฐ B ได้ทำการคัดค้านอย่างชัดเจนโดยระบุว่า “รัฐ B พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อสงวนของรัฐ A ขัดต่อวัตถุประสงค์แห่งสนธิสัญญา (object and purpose of the treaty) อย่างเห็นได้ชัด จึงคัดค้านอย่างไรก็ตาม การคัดค้านข้อสงวนไม่กระทบถึงการมีความสัมพันธ์ในฐานะภาคีอนุสัญญา”

อนึ่ง ทั้งสองรัฐเป็นภาคีในอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยกฎหมายสนธิสัญญา (Vienna Convention on the Law of Treaties, VCLT) 1969 นอกจากนี้ รัฐ A และรัฐ B ได้ทำสนธิสัญญาเพื่อสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างกัน โดยจะเคารพและปฏิบัติตามหลักและกฎเกณฑ์แห่งกฎหมายระหว่างประเทศทั่วไปว่าด้วยความสัมพันธ์ทางการทูต

คำถาม ถ้าท่านเป็นศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ ท่านจะวินิจฉัยว่ารัฐ A จะต้องรับผิดชอบตามคำฟ้องของรัฐ B หรือไม่ เพราะเหตุใด อธิบายมาให้ชัดเจน (30 คะแนน) ใช้สมุดสีน้ำเงิน

ข้อ 3 กฎเกณฑ์บังคับเด็ดขาดแห่งกฎหมายระหว่างประเทศทั่วไป (jus cogens, peremptory norm of general international law) กับกฎเกณฑ์แห่งกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศทั่วไป (rule of general customary international law) มีความเหมือนและแตกต่างอย่างสำคัญประการใด (10 คะแนน) ใช้สมมติเขียน

ข้อ 4 จงอธิบายหลักการตีความข้อยกเว้นทั่วไปภายใต้มาตรา XX ของความตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า (The General Agreement on Tariffs and Trade - GATT) และท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าการตีความในลักษณะดังกล่าวนั้นได้ทำให้องค์การการค้าโลก (World Trade Organisation – WTO) มีบทบาทในการกำหนดนโยบายของรัฐสมาชิกในประเทศอื่น ๆ นอกเหนือไปจากประเด็นด้านการค้าระหว่างประเทศเพียงประการเดียว (20 คะแนน) ใช้สมมติเหลือ

ข้อ 5 ในปี พ.ศ. 2530 รัฐ ก. ประกาศสงครามและเข้ายึดครองรัฐ ข. ทั้งได้ซ้อมทรมานคนชาติของรัฐ ข. เป็นจำนวนมาก หลังสงครามยุติในปี พ.ศ. 2540 ทั้งสองรัฐได้ทำสนธิสัญญาสันติภาพกำหนดพันธกรณีให้รัฐ ก. ถอนกำลังออกจากรัฐ ข. ทั้งหมดและต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายจากการซ้อมทรมานอย่างไรก็ตาม แม้รัฐ ก. ได้ปฏิบัติตามสนธิสัญญาครบถ้วนทุกประการแล้ว แต่ยังคงมีผู้เสียหายจำนวนมากที่ได้รับบาดเจ็บสาหัส กลุ่มผู้เสียหายดังกล่าวจึงฟ้องรัฐ ก. เป็นจำเลยต่อศาลภายในของรัฐ ข. โดยรัฐ ก. ให้การต่อสู้ว่า รัฐ ก. มีความคุ้มกันจากเขตอำนาจศาล ศาลพิพากษาให้รัฐ ก. แพ้คดีและต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่โจทก์ รัฐ ก. พยายามเจรจากับรัฐ ข. เพื่อให้ยับยั้งความผูกพันของคำพิพากษาดังกล่าว แต่ก็ไม่เป็นผล

ต่อมา รัฐ ก. ฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ เพราะเห็นว่าทั้งรัฐ ก. และรัฐ ข. ต่างก็ได้ประกาศยอมรับเขตอำนาจศาลตามข้อ 36(2) แห่งธรรมนูญศาลยุติธรรมระหว่างประเทศแล้ว รัฐ ก. ขอให้ศาลพิพากษาให้รัฐ ข. ต้องรับผิดชอบต่อการกระทำของศาลภายในของตน รัฐ ข. ให้การต่อสู้ดังนี้

ประการแรก หลักความคุ้มกันของรัฐเอามาใช้บังคับแก่กรณีนี้ไม่ได้ เพราะการให้ความคุ้มกันในกรณีนี้จะขัดกับกฎเกณฑ์เรื่องการห้ามซ้อมทรมานซึ่งเป็นกฎหมายบังคับเด็ดขาด (jus cogens)

ประการที่สอง รัฐ ข. ไม่ต้องรับผิดชอบ เพราะการปฏิเสธความคุ้มกันในคดีนี้เป็นการใช้มาตรการตอบโต้ต่อการเข้ายึดครองรัฐ ข. โดยรัฐ ก.

หากท่านเป็นศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ จะพิพากษาคดีนี้ว่าอย่างไร

(20 คะแนน) ใช้สมมติสั้น

หมายเหตุ

1. สอบเวลา 13.00 – 16.00 น.
2. ห้ามเขียนชื่อในสมุดคำตอบ
3. นักศึกษาทุกคนโปรดตรวจสอบว่าไม่ได้นำเอกสารหรือสิ่งที่เกี่ยวข้องกับวิชาเข้าห้องสอบ หากตรวจพบเอกสารหรือสิ่งที่เกี่ยวข้องอยู่ในการครอบครองของท่าน ท่านจะถูกลงโทษทางวินัยนักศึกษาสถานหนัก และปรับตักเตือนทันที